

Comparative study of fatal consequences of illicit and prescription drugs use/abuse in Bratislava and its vicinity

Jozef Šidlo^{1,2}, Henrieta Šidlová³

¹ Ústav súdneho lekárstva, Lekárska fakulta, Univerzita Komenského v Bratislave, Bratislava, Slovenská republika

² Súdnolekárske pracovisko, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Bratislava, Slovenská republika

³ Ústav patologickej anatómie, Lekárska fakulta, Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave, Bratislava, Slovenská republika

Jozef Šidlo and Henrieta Šidlová contributed equally to this work.

SUMMARY

Using/abusing of illicit drugs as well as prescription drugs represents a serious health and social problem. The aim of the work is to present results of retrospective – prospective analysis of cases of illicit and prescription drugs related deaths in the period of years 2001 – 2017 in autopsy material of Bratislava forensic medicine workplaces. The criteria matched 302 cases – 1.9 % of all autopsies. There were 62 % of illicit drugs related deaths and 38 % of prescription drugs related deaths.

Keywords: fatal intoxication – illicit drug – prescription drug – autopsy – toxicological analysis – statistics

Porovnávacie štúdiá smrteľných následkov užívania/zneužívania drog a psychofarmák v Bratislave a priľahlej oblasti

SÚHRN

Zneužívanie drog ako aj psychofarmák, dostupných len na lekársky predpis, je veľkým problémom nielen zdravotným a zdravotníckym ale aj celospoločenským. Cieľom práce bolo zistiť a porovnať výskyt prípadov smrteľných intoxikácií drogami a psychofarmakami v materiáli bratislavských súdnolekárskych pracovísk za obdobie rokov 2001 - 2017. Bolo zistených 302 prípadov smrteľných intoxikácií drogami (188 - 62 %) a psychofarmakami (114 - 38 %), čo predstavovalo 1,9 % prípadov z celkového počtu pitvaných prípadov. Najčastejšie zistenými látkami v prípadoch intoxikácií drogami boli opiáty a opioidy v 84 %, v prípadoch intoxikácií psychofarmakami benzodiazepíny v 57 %. Výrazná predomancia počtu úmrtí v Bratislavskom kraji a na území mesta Bratislava odráža skutočnosť, že na území hlavného mesta a v jeho okolí sa nachádza najväčšie množstvo užívateľov/zneužívateľov psychoaktívnych látok, ako aj problémových užívateľov drog. Výsledky analýzy poukazujú na vysoké riziko užívania/zneužívania benzodiazepínov, prípadne v kombinácii s etanolom a na potrebu zváženia indikácie liečby, prísnejšej regulácie preskripcie, prípadne náhrady novými, menej rizikovými skupinami liečiv predovšetkým u tých pacientov, kde je riziko samovraždy. Súčasné rezervy v dostupnosti anamnestických údajov pre potreby vyšetrovania prípadov úmrtí post mortem by mohlo v budúcnosti odstrániť prepojenie pitvajúcich lekárov na funkčný systém e-health.

Kľúčové slová: smrteľná intoxikácia – droga – psychofarmakum – pitva – toxikologická analýza – štatistika

Soud Lek 2019; 64(3): 35–38

Abuse of illicit drugs and psychoactive medications available only on prescription and used primarily for the purpose of treating mental illnesses, as well as other pathological conditions, is a major problem not only of medical and health aspect but also a society-wide one. Its most unfavourable consequence is the death of an individual. Monitoring of drug-related deaths is a good indicator of trends in their abuse (1). Drug-related mortality includes deaths that are directly caused by the pharmacological activity of one or more substances

(drug-induced deaths) and deaths that are indirectly caused by use of drugs, often with other concurrent factors (e.g. trauma). The known causes of deaths include acute toxicity, traffic accidents, especially in combination with alcohol (2), violence, suicide also among the otherwise vulnerable people or chronic health problems due to repeated use (cardiovascular problems in cocaine users). While a large number of drug-related deaths occur among problem drug users, some are also found in other groups of users, such as in occasional drug users or users of prescription drugs. The number of drug-related deaths can be affected by factors such as prevalence and patterns of drug use (injection, polydrug use), the age and comorbidity of drug users and the availability of treatment and emergency services, as well as the quality of data collection and reporting (3). In recent years, the number of new illicit and also prescription drugs has been significantly increasing, which is also reflected in the treatment of psychiatric and neurological disorders. At the same time, the use of psychotropic medications also in non-psychiatric medical disciplines has been growing (4). Anxiolytics and antidepressant drugs are currently among the most commonly prescribed drugs. The adult population

✉ Correspondence address:

doc. MUDr. Jozef Šidlo, CSc., MPH

Ústav súdneho lekárstva

Lekárska fakulta, Univerzita Komenského v Bratislave

Sasinkova 4, 811 08 Bratislava, Slovenská republika

tel: +421904819241, fax: +421220856556

e-mail: sidlo45@gmail.com

Received: April 23, 2018

Accepted: May 6, 2019